

sygn.akt I ACz 7/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w Wydziale I Cywilnym

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSA Lucyna Świdarska-Pilis

Sędziowie : SA Tomasz Ślęzak

SO -del. Ewa Solecka (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2015 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...)

w C.

przeciwko Skarbowi Państwa i Agencji Nieruchomości Rolnych

w W.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek zażalenia pozwanego Skarbu Państwa

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 12 września 2014 r., sygn.akt IC 91/14,

postanawia :

- 1) zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 2. w ten sposób, że zasądzić od powódki na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa w W. 200 (dwieście) złotych tytułem kosztów procesu;
- 2) oddalić zażalenie w pozostałej części;
- 3) zasądzić od powódki na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa w W. 200 (dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym orzeczeniem Sąd Okręgowy w Częstochowie postanowił:

1. umorzyć postępowanie w sprawie w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa;
2. nie obciążać powódki kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez Skarb Państwa- Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa.

Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł zażalenie na to postanowienie, domagając się jego uchylenia w całości, ewentualnie zmiany przez zasądzenie na jego rzecz kosztów

zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zarzucił naruszenie art.67§2 zd. pierwsze kpc , art. 203§1 i 3 kpc, art. 355§1 kpc oraz art.102 kpc .

Sąd Apelacyjny zważył :

Zażalenie było częściowo zasadne.

Mimo, iż powódka w piśmie z dnia 28 czerwca 2014 r. nie zawarła jednoznacznej wypowiedzi o tym , że cofa pozew przeciwko Skarbowi Państwa, można było przyjąć – jak uczynił to Sąd Okręgowy- iż złożyła ona takie właśnie oświadczenie procesowe. Powódka stwierdziła bowiem w powołanym piśmie, że „precyzuje”, iż pozwaną w sprawie jest Agencja Nieruchomości Rolnych w W. jako państwowa osoba prawna , a także – iż prosi o „przyjęcie sprostowania w określeniu strony pozwanej” (pismo z 28.6.2014 r.-k.273). Faktem jest, iż przytoczone wypowiedzi profesjonalnego pełnomocnika powódki w oczywisty sposób nie odpowiadają pojęciu „sprostowania w określeniu strony”. Skarżąca ma też rację, iż po doręczeniu odpisu pozwu powódka winna była jednoznacznie złożyć oświadczenie o cofnięciu pozwu wobec podmiotu, co do którego nie zamierza podtrzymywać powództwa. Jednakże sens nieprofesjonalnej wypowiedzi pisemnej pełnomocnika powódki nie budzi wątpliwości, a Sąd Okręgowy przyjął, iż nastąpiła czynność prawna z art. 203 § 1 kpc, kierując się zasadą ekonomii i szybkości postępowania sądowego.

Zaskarżone rozstrzygnięcie z punktu 1. sentencji o umorzeniu postępowania istotnie wydane zostało bez dochowania wymogów procesowych określonych w art. 203 § 3 kpc, jednakże zdaniem Sądu Apelacyjnego względy pragmatyki i sprawności postępowania przemawiały przeciwko uchyleniu tego orzeczenia. Powołana regulacja prawna ma za zadanie umożliwienie pozwanemu, wobec którego pozew został cofnięty, sprzeciwienia się temu cofnięciu oraz złożenia wniosku o zwrot kosztów procesu. Z treści zażalenia wynika, iż skarżący nie jest przeciwny wycofaniu pozwu przeciwko niemu, kontestuje natomiast nieprawidłowości procesowe z tym związane. Natomiast treść punktu 2. przedmiotowego orzeczenia wskazuje na to, że Sąd – niejako antycypując wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów procesu na mocy art. 203 § 3 kpc – dokonał rozstrzygnięcia w tym przedmiocie (które byłoby zbędne, gdyby wymogi z art. 203§3 kpc zostały zachowane, a wniosek o koszty nie zostałby złożony). A zatem, mimo omawianego uchybienia procesowego, pozwany nie doznał negatywnych konsekwencji procesowych, gdyż Sąd orzekł o kosztach - tak jakby do uchybienia nie doszło, a pozwany został zawiadomiony w trybie art. 203 § 3 kpc i złożył wniosek o przyznanie kosztów. To , iż decyzja Sądu pierwszej instancji była dla pozwanego niepomysłna , gdyż zastosowana została norma art. 102 kpc, jest kwestią odrębną i nie było wynikiem naruszenia art. 203 kpc.

Umorzenie postępowania istotnie nastąpiło bez określenia, jakiego statio fisci Skarbu Państwa to dotyczy. Także i to uchybienie nie powodowało potrzeby uchylenia postanowienia, gdyż z uwagi na to, że pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa (art.203 § 2 kpc), nie będzie to rzutowało na ewentualne przyszłe stosunki prawne pomiędzy powodem a pozwanym Skarbem Państwa.

Tak więc, w części odnoszącej się do rozstrzygnięcia z punktu 1. przedmiotowego postanowienia, zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Słuszny był natomiast zarzut pozwanego dotyczący braku podstaw do całkowitego odstąpienia od obciążenia powódki kosztami procesu na rzecz pozwanego Skarbu Państwa na mocy art. 102 kpc, gdyż okoliczności niniejszej sprawy nie mogą być uzna za wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu tego przepisu. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, cofnięcie pozwu traktowane jest na równi z przegraniem procesu, co pociąga za sobą obowiązek zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu (art.98 kpc). Mimo, iż cofnięcie pozwu nastąpiło na początkowym etapie postępowania, a pozwany nie wdał się w spór (co podniósł Sąd Okręgowy w motywach swego orzeczenia), jednakże Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i przedstawiła wywody proceduralne celem wykazania, iż podmiot wskazany jako jednostka organizacyjna pozwanego Skarbu Państwa nie ma takiego przymiotu, a także złożyła wnioski, w tym – o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego (k.264-267). Wiązało się to z określonym nakładem pracy, aczkolwiek nie tak znacznym, by Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa należne było wynagrodzenie wynikające z właściwych regulacji prawnych dotyczących stawek wynagrodzenia pełnomocników, czyli 7.200 zł, przy wartości przedmiotu sporu wynoszącej 6.676.795 zł (art.11 ust.3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o

Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa w zw. z art.99 kpc, w zw. z § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j.Dz.U. z 2013 r., poz.461). W ocenie Sądu Apelacyjnego, nakład pracy reprezentanta pozwanego Skarbu Państwa uzasadniał przyznanie kwoty 200 zł . Nie ma podstaw, by całkowicie zwolnić stronę powodową od skutków błędnego przygotowania pozwu.

Powyższe uzasadniało częściowe uwzględnienie zażalenia w zakresie punktu 2. zaskarżonego postanowienia i zmianę tego rozstrzygnięcia jak w sentencji, na mocy art. 98 kpc w zw. z § 2 ust.1 rozporządzenia powołanego wyżej.

Sąd Apelacyjny orzekł zatem jak w sentencji, na mocy art. 385 kpc , 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc . Koszty postępowania zażaleniowego zasądzone zostały na zasadzie art. 98 kpc w zw. z § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z art.99 kpc . Także i w tym przypadku Sąd miał na względzie nakład pracy związanej z wniesieniem zażalenia.